

بسمه تعالی

طرح درس: سمینار تحولات سیاسی - اجتماعی ایران ۱۳۲۴-۵۷

کارشناسی ارشد علوم سیاسی / دکتر شفیع فر

توضیحات:

- ۱- محدوده تاریخی - زمانی درس از پایان جنگ جهانی دوم تا پایان حکومت محمدرضا شاه ۱۳۵۷ است و تحولات سیاسی - اجتماعی و فکری - فرهنگی ایران را در دوره ۳۳ ساله آخر پهلوی پوشش خواهد داد.
- ۲- با توجه به مطالعه مفصل تحولات سیاسی - اجتماعی ایران در دوره کارشناسی، در نیمی از جلسات این درس، برخی از سرفصل‌های مهم تحولات این دوره توسط استاد ارائه می‌شود. متن مکتوب این مباحث به صورت جزوه در اختیار دانشجویان برای امتحان پایان ترم به ارزش (۸) نمره قرار خواهد گرفت.
- ۳- هر یک از دانشجویان در چارچوب تحولات سیاسی - اجتماعی ایران در این دوره، موضوعی را به عنوان تحقیق خود با هماهنگی استاد انتخاب و در کلاس ارائه خواهند کرد (۴ نمره).
- ۴- متن مکتوب و منقح تحقیق هم به عنوان کار نهایی تا پایان ترم ارائه خواهد شد (۶ نمره).
- ۵- مشارکت دانشجویان در مباحث کلاسی و نقد و نظر در مورد کنفرانس‌های همدیگر نیز بخش دیگری از وظایف کلاسی است (۲ نمره).
- ۶- برخی منابع و موضوعات مهم برای تحقیق ارائه خواهد شد.
- ۷- به پیوست، طرح بحث جلسات مختلف ارائه می‌شود:

جلسه اول: مقدمه و توجیه دانشجویان نسبت به برنامه کلاس و وظایف و تکالیف هر یک

جلسه دوم: چارچوب نظری بررسی تحولات سیاسی- اجتماعی ایران (الگوی جان فوران)

جلسه سوم: جنگ جهانی دوم، اشغال ایران و تحولات متعاقب آن (تحول در ساختار قدرت، جنبشهای تجزیه-

طلبانه در آذربایجان و کردستان)

جلسه چهارم: احزاب و گروههای سیاسی پس از شهریورماه ۱۳۲۰ (جریانها و سازمانهای مذهبی- سیاسی،

احزاب و گروههای مارکسیستی، احزاب و جریانهای ملی گرا)

جلسه پنجم: جنبش ملی شدن صنعت نفت، و زمینهها، علل و پیامدهای کودتای ۲۸ مرداد

جلسه ششم: دهه ۱۳۴۰؛ شیفت پارادیم و تحول در روند مبارزات (اصلاحات اقتصادی- اجتماعی، قیام ۱۵

خرداد ۱۳۴۲ و پیامدهای آن، اسلام سیاسی در ایران)

جلسه هفتم: احزاب و گروههای سیاسی- مبارزاتی دهه‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ (تحول در ایدئولوژی و روشهای

مبارزاتی، جابجایی در نیروهای سیاسی- اجتماعی، احزاب دولتی)

جلسه هشتم: سیاستهای فرهنگی اقتصادی رژیم پهلوی، شوک نفتی و بحران اقتصادی، اعتراضات مذهبی، سقوط

رژیم

بسمه تعالی

طرح درس: حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران / کارشناسی / دکتر شفیع فر

توضیحات:

۱- حقوق اساسی جمهوری اسلامی به حقوق بنیادی و اساسی جامعه ایرانی، تنظیم روابط متقابل دولت و ملت و نیز ساختار قدرت و حقوق و وظایف متقابل دولت و ملت در جمهوری اسلامی ایران می‌پردازد و مبنای آن قانون اساسی جمهوری اسلامی است.

۲- هر یک از دانشجویان در چارچوب تحولات ایران در این دوره و با هماهنگی استاد، یک کتاب از فهرست منابعی را که ابتدای نیمسال در اختیار دانشجویان قرار خواهد گرفت، انتخاب نموده و خلاصه آن را تا پایان نیمسال (قبل از امتحان) ارائه خواهند کرد (۵ نمره).

۳- مباحث و سرفصلهای این درس توسط استاد در جلسات کلاس ارائه می‌شود. متن مکتوب این مباحث به صورت جزوه (به ارزش ۱۵ نمره) در اختیار دانشجویان قرار خواهد گرفت. امتحان میان‌ترم با توافق دانشجویان به ارزش ۷/۵ نمره برگزار خواهد شد.

۴- به پیوست، طرح بحث جلسات مختلف ارائه می‌شود:

جلسه اول: مقدمه و توجیه دانشجویان نسبت به سرفصلها و مباحث کلاس، وظایف و تکالیف درسی

جلسه دوم: سابقه تدوین قانون اساسی در ایران (انقلاب مشروطه و اولین قانون اساسی، متمم قانون اساسی مشروطیت، محتوای قانون اساسی مشروطه و تجدیدنظرهای آن)

جلسه سوم: انقلاب اسلامی و تغییر نظام سیاسی (فرایند تدوین پیش‌نویس قانون اساسی، معرفی پیش‌نویس قانون اساسی، نقد پیش‌نویس از سوی اقشار مختلف مردم، احزاب و گروهها)

جلسه چهارم: تشکیل مجلس خبرگان به عنوان قوه مؤسس (قانون انتخابات مجلس خبرگان، افتتاح مجلس بررسی نهایی قانون اساسی، آئین کار و کمیسیونهای مجلس)

جلسه پنجم: فرایند تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی (کنار گذاشتن نظامنامه داخلی و پیش‌نویس دولت موقت، طرح انحلال مجلس خبرگان و استعفای دولت موقت، تصویب نهایی قانون اساسی در مجلس خبرگان)

جلسه ششم: بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی (تشکیل شورای بازنگری به فرمان امام، آئین کار و فرایند بازنگری قانون اساسی جمهوری اسلامی، موضوعات بازنگری شده در سال ۱۳۶۸)

جلسه هفتم: ساختار حاکمیت در جمهوری اسلامی (جمهوری بودن نظام سیاسی، اسلامی بودن نظام سیاسی، تفکیک نسبی قوای حاکمیت)

جلسه هشتم: جایگاه مردم در ساختار حاکمیت (محوریت مردم در تشکیل نظام، اداره امور به اتکای مردم، نظارت بر آرای عمومی)

جلسه نهم: اعمال حاکمیت در جمهوری اسلامی ۱ (جایگاه و اختیارات رهبری، مسئولیت قوه مجریه، صلاحیتها و اقتدار مجلس)

جلسه دهم: اعمال حاکمیت در جمهوری اسلامی ۲ (شورای نگهبان، رسالت قوه قضائیه، شوراها به عنوان ارکان اداره کشور)

جلسه یازدهم: حقوق و آزادیهای اساسی مردم (اصول و موازین آزادی، سایر حقوق اساسی ملت)

جلسه دوازدهم: تضمین و تأمین حقوق ملت، عدالت اقتصادی و اجتماعی،

جلسه سیزدهم: زمینه‌های عدالت اجتماعی، وظایف و تکالیف دولت،

جلسه چهاردهم: مکانیسم‌های بازدارنده استبداد و انحصار طلبی

اسمه تعالی

طرح درس: تحولات سیاسی - اجتماعی ایران در عصر پهلوی / کارشناسی / دکتر شفیع فر

توضیحات:

۱- محدوده تاریخی - زمانی این درس از کودتای سوم اسفندماه ۱۲۹۹ تا ۱۳۵۷ است و تحولات سیاسی -

اجتماعی و فکری - فرهنگی ایران را در این دوره پوشش خواهد داد.

۲- هر یک از دانشجویان در چارچوب تحولات ایران در این دوره و با هماهنگی استاد، یک کتاب از فهرست

منابعی را که ابتدای نیمسال در اختیار دانشجویان قرار خواهد گرفت، انتخاب نموده و خلاصه آن را تا پایان

نیمسال (قبل از امتحان) ارائه خواهند کرد (۵ نمره).

۳- مباحث و سرفصلهای این درس توسط استاد در جلسات کلاس ارائه می شود. متن مکتوب این مباحث به

صورت جزوه (به ارزش ۱۵ نمره) در اختیار دانشجویان قرار خواهد گرفت. امتحان میان‌ترم در آخرین هفته

اردیبهشت به ارزش ۷/۵ نمره برگزار خواهد شد.

۴- به پیوست، طرح بحث جلسات مختلف ارائه می شود:

جلسه اول: مقدمه و توجیه دانشجویان نسبت به برنامه کلاس و وظایف و تکالیف درسی

جلسه دوم: کودتای ۱۲۹۹ رضاخان و تأسیس سلسله پهلوی (زمینه‌ها و عوامل داخلی و خارجی کودتا، نقش

انگلیس در کودتا، از رضاخان سردار سپه تا رضاشاه پهلوی)

جلسه سوم: ستونهای رژیم رضاشاهی (استبداد نظامی، دیوان‌سالاری، مشاوران برجسته دولت، اقتصاد دولتی)

جلسه چهارم: سیاستها و اصلاحات رضاشاه (ناسیونالیسم فرهنگی و شبه‌تجددگرایی، اقدامات نوسازانه و اصلاحی،

ارزیابی اقدامات و برنامه‌های رضاشاه)

جلسه پنجم: جنگ جهانی دوم، اشغال ایران و سقوط رضاشاه (علت سقوط ناگهانی رضاشاه، آلمان‌گرایی در

سیاست خارجی ایران یا...؟، به قدرت رسیدن محمدرضای ولیعهد و تغییر در ساختار قدرت)

جلسه ششم: احزاب و گروه‌های سیاسی پس از شهریورماه ۱۳۲۰ (جریانها و سازمانهای مذهبی - سیاسی، احزاب

و گروه‌های مارکسیستی، احزاب و جریانهای ملی‌گرا)

جلسه هفتم: جنبشهای تجزیه‌طلبانه در آذربایجان و کردستان (زمینه‌های شکل‌گیری، تأثیر عوامل داخلی و

خارجی، سرانجام)

جلسه هشتم: جنبش ملی شدن صنعت نفت (تاریخچه امتیاز نفت انگلیس، کانونهای مقاومت ضداستعماری،

پیروزی جنبش، نخست‌وزیری دکتر مصدق)

جلسه نهم: کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ (زمینه‌ها، علل داخلی و خارجی، پیامدهای سیاسی و اقتصادی کودتا)

جلسه دهم: دهه ۱۳۴۰؛ شیفت پارادیم و ظهور اسلام سیاسی (زمینه‌های تحول در حوزه‌های علمیه، مرجعیت و

جایگاه دین در جامعه)

جلسه یازدهم: اصلاحات اقتصادی - اجتماعی اوایل دهه ۱۳۴۰ (اصلاحات ارضی، فضای باز سیاسی، لایحه

انجمنهای ایالتی و ولایتی، انقلاب سفید)

جلسه دوازدهم: قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ (زمینه‌های شکل‌گیری و پیامدهای سیاسی - اجتماعی، کاپیتولاسیون و تبعید

امام خمینی)

جلسه سیزدهم: تحول در ایدئولوژی و روشهای مبارزاتی، جابجایی در نیروهای سیاسی - اجتماعی، جریانها و

سازمانهای مذهبی - سیاسی ایران در دهه‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰

جلسه چهاردهم: سایر احزاب و گروه‌های سیاسی - مبارزاتی دهه‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ (احزاب چپ، جبهه ملی،

احزاب دولتی)

جلسه پانزدهم: سیاستهای فرهنگی و اقتصادی رژیم پهلوی، شوک نفتی و بحران اقتصادی، فرایند جنبش انقلابی

در سالهای ۵۷-۱۳۵۶، سقوط رژیم